پزشکی
دستکاری در رمز وراثت ۲۹

پزشکی
آب انار اثر ضد سرطان دارد ۲۹

پزشکی
دلهره غیرقابل تحمل تر از درد ۲۹

جامعه
بی خانمان ها شمارش می شوند . . ۳۰

کنفرانس سازمان ملل در خصوص اسلحه سبک

دیدار با اسلحه

نیکی محجوب

گروه اجتماعی: کوفی عنان دبیرکل سازمان ملل در سخنرانی افتتاحیه کنفرانس بررسی اسلحه کوچک در سال ۲۰۰۶ که از پنجم تا ۱۶ تیرماه ادامه دارد، گفت: ۶۰ تا ۹۰ درصد از مرگ ومیرهای سالانه در جهان در اثر اصابت گلوله است و کشورها باید در زمینه کنترل و سلاح های سبک فعال تر عمل کنند. در این بخش کشورهایی چون آمریکا و آلمان بیش از دیگر کشورها شفاف عمل می کنند.

بر اساس گزارش های ارائه شده بیش از ۶۰۰ میلیون قبضه اسلحه کوچک و سلاح سبک در سراسر جهان موجود است. بر همین اساس جنایتکاران و فروشندگان مواد مخدر یا جنگ سالاران و سربازان کودک در کشورهای جنگ زده، حتی کشورهای تحت تحریم تسلیحاتی، به طور مرتب از اسلحه کوچک غیرقانونی استفاده می کنند. آمار مربوط به تجارت و استفاده از اسلحه کوچک غیرقانونی، به علت ماهیت غیرقانونی آنها کمیاب بوده و همیشه قابل اعتماد نیست. بر اساس آمار بررسی اسلحه کوچک (طرح تحقیقاتی در موسسه دانشگاهی مطالعات بین المللی در ژنو) حدود ۲۵ درصد از چهار میلیارد دلار تجارت جهانی اسلحه کوچک غیرقانونی است، یا برخلاف آنچه قانون مقرر کرده به ثبت نمی رسند. در این بررسی چند کشور مورد مطالعه قرار گرفته اند. کلمبیا یکی از این کشورها است که علت یک مرگ از هر ۱۰ مرگ در این کشور سلاح گرم است. ۹۳ درصد این قربانیان مرد هستند. در این کشور ۷۰۰هزار سلاح گرم به ثبت رسیده و حدود دو میلیون و ۴۰۰هزار سلاح غیرقانونی در گردش است.

بین سال های ۱۹۷۹ تا ۲۰۰۵ بیش از ۴۷۵هزار نفر با استفاده از سلاح های گرم در جریان جریانات سازمان یافته و جنایات جزء و مناقشات کشته شدند. کوفی عنان پیشتر در خصوص تلفات سلاح های گرم گفت: مجموع تلفات اسلحه کوچک از تلفات همه سیستم های تسلیحاتی دیگر بیشتر است و در سال های بسیاری به شدت از تلفات بمب اتمی که هیروشیما و ناکازاکی را ویران کرد، فراتر می رود. مکزیک از دیگر کشورهای درگیر است. ۸۰ درصد از سلاح های استفاده شده در جنایات مکزیک از خارج این کشور می آید. کانادا نیز ۵۰ درصد از سلاح های مورد استفاده در جنایاتش از خارج کشور به آن وارد می شود.

در مواردی نیز سلاح های دارای مالکیت قانونی ممکن است در اختیار جنایتکاران قرار گیرد، نمونه بارز برزیل است که در بررسی دولت در ریودوژانیرو مشخص شد ۷۲ درصد سلاح های مورد استفاده در جنایات، زمانی به طور قانونی به ثبت رسیده بود. در پی گزارش کارشناسان این سلاح ها در هر دو دقیقه یک نفر را می کشند و هر ساله حداقل ۲۰۰ هزار نفر در سراسر جهان با سلاح گرم در موقعیت های غیرجنگی کشته می شوند. در همین بررسی ها مشخص شد در شش درصد خودکشی ها و تقریباً ۴۰ درصد قتل ها در جهان از سلاح گرم استفاده می شود. دولت های عضو ملل متحد برای حصول اطمینان از اینکه سلاح های کوچک و سبک به دست افراد نامناسب نرسد، در سال ۲۰۰۱ به اتفاق آرا برنامه اقدام برای مبارزه با تجارت غیرقانونی این سلاح ها را تصویب کردند. برنامه اقدام ملل متحد برای پیشگیری، مبارزه و امحای تجارت غیرقانونی اسلحه کوچک و سلاح های سبک بر راه حل های عملی تمرکز می کند، مانند جمع آوری و نابود کردن سلاح های غیرقانونی، تقویت کنترل های وارداتی و صادراتی، افزایش آگاهی درباره اثرات سلاح های غیرقانونی، بهبود امنیت و ایمنی تاسیسات و تجهیزات نگهداری سلاح ها، کمک به کشورهای آسیب دیده برای تعقیب انتقال غیرقانونی اسلحه کوچک و دلالان آن. این برنامه که از سال ۲۰۰۱ فعالیتش را آغاز کرده سبب تقویت و تشدید مقررات بیش از ۵۰ کشور علیه تجارت غیرقانونی شده و بیش از ۶۰ کشور سلاح های کوچک غیرقانونی را جمع آوری و نابود کرده اند. این کنفرانس نخستین و مهم ترین کنفرانس درباره حذف اسلحه کوچک غیرقانونی به منظور نجات زندگی های بیشتر است. در این کنفرانس بیش از دوهزار نماینده از دولت ها، سازمان های بین المللی و سازمان های غیردولتی نیز حضور دارند. به گفته کارشناسان سازمان ملل برای جلوگیری از تکثیر اسلحه کوچک و سلاح های سبک با ارائه طرح ها و نظارت بر برنامه های مختلف با کشورها همکاری می کنند، همچنین هر گاه تقاضا شود به کشورها در مدیریت و امنیت ذخیره سازی کمک می کند.

این سازمان به دعوت کشورها دوره های آموزشی فشرده، کنفرانس ها و رویدادهای مربوط به ظرفیت سازی از جمله آموزش تخصصی ماموران اجرای قانون برگزار می کند.

همچنین به تقاضای کشورهای علاقه مند کارشناسان سازمان ملل برای مشاوره درباره راه های برخورد با مشکلات ملی مربوط به اسلحه کوچک و کمک به ایجاد و راه اندازی کمیسیون های ملی مربوط به اسلحه کوچک اعزام می شوند.

سازمان ملل به کشورها در زمینه تهیه گزارش ملی خود درباره اجرای برنامه اقدام نیز کمک می کند.

سازمان ملل به عنوان مجمعی برای هنجارسازی از طریق تشکیل جلسات منظم بین دولتی و به عنوان محور فعالیت برای سازمان ها و موسسات تحقیقاتی غیردولتی خدمت می کند.

این سازمان به هنگام نیاز به کشورها در تهیه برنامه های افزایش دهنده آگاهی و برنامه های آموزشی مردمی در چارچوب سازندگی پس از مناقشه یا فعالیت کمیسیون های ملی مربوط به اسلحه کوچک یاری می کند.

دبیرکل سازوکاری به وجود آورده تا با هماهنگی و تلاش های سازمان ملل برای برخورد با تمامی جنبه های تجارت اسلحه کوچک و سلاح های سبک غیرقانونی و بهبود کیفیت کمک های ارائه شده به کشورها و جوامع آسیب دیده کمک کند. اقدام هماهنگ کننده درباره اسلحه کوچک (سازوکار هماهنگ کننده اقدام ملل متحد در زمینه اسلحه کوچک) از مشاوره، تبادل اطلاعات، تدوین طرح ها و فعالیت های بین کارگزاری و تامین مساعدت های مشترک به جلسات دولت ها درباره مسائل مربوط به اسلحه کوچک و سلاح های سبک حمایت می کند. این سازوکار شامل ۱۶ اداره، کارگزاری، صندوق و برنامه ملل متحد است.

در راستای برخورد با تجارت غیرقانونی اسلحه کوچک و سلاح های سبک سه سند بین المللی در چارچوب سازمان ملل متحد به این موضوع رسیدگی می کند. این برنامه ها شامل برنامه اقدام مصوب ژوئیه ۲۰۰۱، متمم کنوانسیون بین المللی مربوط به جرایم سازمان یافته فرامرزی (پروتکل سلاح گرم) است که از سوم ژوئیه ۲۰۰۵ به اجرا درآمده است و همچنین سند بین المللی برای توانمندسازی کشورها برای شناسایی و ردیابی اسلحه کوچک و سلاح های سبک غیرقانونی، مصوب دسامبر ۲۰۰۵ مجمع عمومی می شود.

کشورهای عضو ملل متحد به منظور مقابله با خطر فزاینده جرایم سازمان یافته فراملی، یکی از تهدیدهای عمده نسبت به امنیت انسان که مانع از توسعه اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جوامع سراسر جهان است، درباره کنوانسیونی از نظر قانونی الزام آور به توافق رسیدند که از سپتامبر ۲۰۰۳ به اجرا درآمد. این کنوانسیون با پدیده چندوجهی جرایم سازمان یافته فرامرزی، مانند قاچاق مواد مخدر، قاچاق انسان، قاچاق سلاح های گرم، قاچاق مهاجران و پولشویی مقابله می کند و فقط کشورهایی را که آن را تصویب می کنند متعهد می سازد مجموعه تدابیری را علیه چنین جرایمی انجام دهند.

این تدابیر شامل ایجاد نهاد مبارزه با جرایم کیفری داخلی برای مبارزه با این مشکل، تصویب چارچوب هایی برای یاری حقوقی مشترک، ترتیباتی برای استرداد مجرمین، همکاری و کمک و آموزش فنی در اجرای قانون است. هدف پروتکل سلاح های گرم ترویج همکاری بین کشورهای عضو برای جلوگیری، مبارزه و امحای تولید غیرقانونی و قاچاق سلاح های گرم، قطعات و اعضای آنها و مهمات است.

مجمع عمومی سازمان ملل در دسامبر ۲۰۰۵، از دولت ها خواست به طرز موثرتری با تاثیر تولید، انتقال و انتشار اسلحه کوچک و سلاح های سبک و انباشت بیش از حد آنها، به ویژه در موقعیت های مناقشه یا پس از مناقشه بر امور بشردوستانه و توسعه رسیدگی کنند. مجمع عمومی (قطعنامه ۶۰/۶۸ مجمع) کشورها را تشویق کرد برنامه های مربوط به پیشگیری از خشونت مسلحانه را در برنامه های توسعه ملی خود، از جمله در برنامه کاهش فقر تلفیق کنند. مجمع از کشورها و سازمان های بین المللی / منطقه ای دعوت کرد برای حمایت از اقدامات مطرح شده در برنامه اقدام درباره تجارت غیرقانونی اسلحه کوچک، کمک های فنی و مالی مانند تامین مالی برای انجام برنامه های مربوط به اسلحه کوچک فراهم سازند. این قطعنامه بر نقش هایی که زنان و سازمان های زنان می توانند در فرآیندهای خلع سلاح، ترخیص و ادغام مجدد نیروها ایفا کنند و همچنین بر اهمیت رسیدگی به نیازهای زنان و دختران جنگجو و افراد تحت تکفل آنان در برنامه های خلع سلاح، ترخیص و ادغام مجدد تاکید می کند.

در همین حال از ۳۲ کشوری که در گزارش توسعه انسانی برنامه عمران ملل متحد UNDP به عنوان کشور دارای توسعه انسانی پایین طبقه بندی شده اند، ۲۲ کشور از سال ۱۹۹۰ دچار مناقشات و ناامنی بوده اند.

شورای امنیت نیز در همین راستا به موضوع پیشگیری از نقل و انتقال اسلحه کوچک و مبارزان از مرزها و نظارت بر تحریم های تسلیحاتی رسیدگی می کند. این حقیقت که شورا هر سال درباره موضوع اسلحه کوچک بحث های علنی انجام می دهد شناختن این واقعیت است که تجارت غیرقانونی اسلحه کوچک و سلاح های سبک تهدیدی جدی برای صلح و امنیت به حساب می آید.

دبیرکل در گزارشی درباره اسلحه کوچک ۱۷ فوریه ۲۰۰۶ از تاکید شورای امنیت «درباره اهمیت همکاری بین کشورها در رابطه با پیشگیری از نقل و انتقال سلاح ها و مبارزان از مرزها، بهره برداری غیرقانونی از منابع طبیعی، اجرای فرآیند خلع سلاح، ترخیص و ادغام مجدد نیروها و نظارت بر تحریم های تسلیحاتی» استقبال کرد. این گزارش شورای امنیت را تشویق می کرد «به تلاش های خود در جهت شناسایی پیوندها بین تجارت غیرقانونی اسلحه کوچک و سلاح های سبک و بهره برداری غیرقانونی از منابع طبیعی و سایر منابع و همچنین تجارت مواد مخدر غیرقانونی ادامه دهد و طرح هایی نوآورانه برای برخورد با این پدیده تهیه و تدوین کند.»

به دنبال تصویب سند بین المللی توانمندسازی کشورها، شورای امنیت از دبیرکل دعوت کرد توصیه هایی برای برخورد با تکثیر اسلحه کوچک غیرقانونی ارائه دهد. از جمله ۱۲ توصیه کوفی عنان این است که کشورهای عضو باید همه قطعنامه های شورای امنیت را درباره تحریم ها، از جمله قطعنامه های مربوط به تحریم های تسلیحاتی را، مطابق منشور ملل متحد اجرا کنند و قوانین ملی خود را در رابطه با تحریم ها با مقررات شورا هماهنگ کنند.

همچنین شورا باید به تلاش های خود به منظور شناسایی پیوندها بین تجارت غیرقانونی اسلحه کوچک و سلاح های سبک و بهره برداری غیرقانونی از منابع طبیعی و سایر منابع، و همچنین تجارت مواد مخدر غیرقانونی ادامه دهد و طرح های نوآورانه برای برخورد با این پدیده تهیه کند. شورا باید انجام اقدامات اجباری علیه کشورهای عضوی که به عمد تحریم های تسلیحاتی اعلام شده در نواحی ویژه مورد مناقشه را نقض می کنند، بررسی کند.

همچنین انتظار می رود کوفی عنان گروهی از کارشناسان دولتی را تشکیل دهد تا درباره مسائل دلالی غیرقانونی بررسی های دقیق کرده و توصیه هایی به منظور اقدام برای جلوگیری مبارزه و ریشه کن کردن دلالی غیرقانونی اسلحه کوچک و سلاح سبک ارائه دهند. این گروه قرار است فعالیتش را در نوامبر ۲۰۰۶ آغاز کند. در همین حال اعضای سازوکار هماهنگ کننده اقدام ملل متحد در زمینه اسلحه کوچک طیفی گسترده از فعالیت ها را به طور مشترک انجام داده اند، از آن جمله برنامه پیشگیری از خشونت مسلحانه به وسیله برنامه عمران ملل متحد UNDP و سازمان بهداشت جهانی WHO، مطالعه سازمان ملل متحد درباره خشونت علیه کودکان به وسیله کمیساریای عالی ملل متحد UNHCR در زمینه حقوق بشر، یونیسف و سازمان جهانی بهداشت. یونیسف و شرکای آن از ترخیص و مراقبت ۱۱ هزار و ۳۶۰ زن و کودک در گروه های مسلح کنگو که ۱۴ درصد آنها دختر بودند، حمایت کردند. از این تعداد هشت هزار و ۶۴۶ نفر به خانواده های خود پیوستند. حمایت از آوارگان و امنیت اردوگاه ها به وسیله UNHCR برای پناهندگان با همکاری هیات های حافظ صلح ملل متحد از دیگر فعالیت ها است. از دیگر برنامه ها حمایت از غیرنظامیان در مناقشات مسلحانه به وسیله دفتر هماهنگی امور بشردوستانه و اداره عملیات حفظ صلح است. این گروه ها در تلاشند تا وقایعی چون خروج غیرقانونی ۱۰ هزار تن زغال سنگ از سومالی به شکل غیرقانونی برای تامین هزینه شبه نظامیان و خرید سلاح آنان هر چه سریع تر متوقف شود. با تمام این تفاسیر به دلایل مختلف هنوز تعریف دقیقی از اسلحه های کوچک و سبک در دست نیست اما تعریف کلی براساس اعلام سازمان ملل به این شرح است:

اسلحه کوچک سلاح هایی هستند که برای مصرف انفرادی طراحی شده اند. از جمله این سلاح ها تپانچه ها و سلاح های کمری که به وسیله شخص استفاده کننده پر می شوند، تفنگ های لوله بلند و لوله کوتاه، مسلسل های نیمه خودکار، تفنگ های تهاجمی و مسلسل سبک است.

سلاح های سبک نیز سلاح هایی هستند که برای استفاده به وسیله دو یا سه نفر طراحی شده اند که به عنوان خدمه خدمت می کنند اگر چه بعضی از آنها را ممکن است یک نفر حمل یا از آن استفاده کند. از جمله این سلاح ها مسلسل سنگین، نارنجک اندازهای دستی و نصب شده، تفنگ های قابل حمل ضدهوایی، تفنگ های قابل حمل ضدتانک، تفنگ های بدون عقب نشینی، موشک اندازهای قابل حمل ضدتانک و سیستم های راکت، سیستم های قابل حمل، پرتاب موشک ضدهوایی و خمپاره های دارای کالیبر کمتر از ۱۰۰ میلی متر.

پیش از افتتاح این کنفرانس گزارشی در مورد تلاش ها برای مبارزه با اسلحه کوچک غیرقانونی منتشر شده که به عنوان کشورهای موفق در مبارزه مطرح شدند، از جمله این کشورها سیرالئون است که تا سال ۱۹۹۰ در جریان جنگ داخلی به دست آوردن اسلحه در آن کار آسانی بود.

نیروهای شورشی با غارت معادن الماس درآمد فروش آنها را صرف خرید و قاچاق مقادیر فراوانی اسلحه کوچک و سلاح های سبک می کردند. جنگ ۱۱ ساله فوق جان ده ها هزار انسان را گرفت و فرهنگی متکی بر تفنگ به وجود آورد که بازسازی کشور را ضعیف کرد. برنامه «اسلحه برای توسعه» (که به وسیله برنامه عمران ملل متحد و دولت سیرالئون تدوین شد) جوامع را وادار کرد که اسلحه کوچک و سلاح های سبک خود را داوطلبانه در عوض طرح های توسعه دارای مقیاس های کوچک تسلیم کنند. بیش از ۲۰ منطقه این کشور در حال حاضر عاری از اسلحه است و آنها در مقابل تسلیم سلاح های خود، از طرح های سازندگی اجتماعی مانند مدارس، تاسیسات بهداشتی، مراکز ورزشی و بازار برخوردار شدند. اعضای این جوامع همچنین در زمینه آموزش خلع سلاح و حل مناقشه تحت تعلیم قرار گرفتند.

کامبوج نیز حدود ۵۰۰ مراسم «شعله صلح» در طول چند سال گذشته برپا کرد که حاصل آن نابودی ۱۹۰ هزار سلاح بود و قسمتی از آن به لطف کمک ارائه شده به وسیله اتحادیه اروپا انجام شد. سرقت های مسلحانه از ۱۸۲۲ مورد در ۱۹۹۸ به ۱۱۷۶ مورد در ۲۰۰۳ کاهش یافت و مراجعه مجروحان گلوله به بیمارستان ها طبق گزارش ها کاهش یافته است. این بهبود عموماً به سابقه دولت در جمع آوری سلاح های غیرقانونی، انبار کردن امن سلاح های کنترل شده به وسیله وزارت دفاع ملی و نابود کردن سلاح های اضافی نسبت داده شده است. بین ۲۰۰۱ و ۲۰۰۵ کلیه اسلحه های کوچک و سلاح های سبک در ارتش و ژاندارمری سلطنتی در یک پایگاه اطلاعاتی رایانه ای متمرکز ثبت و به صورتی امن ذخیره شدند. اوگاندا اخیراً با حمایت مالی برنامه عمران ملل متحد شروع به امحای حدود ۷۵ هزار قبضه سلاح متروک و غیرقابل مصرف کرده است. این اقدام مطابق پروتکل ۲۰۰۴ نایروبی برای پیشگیری، کنترل و کاهش اسلحه کوچک و سلاح های سبک در منطقه دریاچه های بزرگ و شاخ آفریقا انجام می شود. در این پروتکل، کشورها متعهد می شوند «تضمین کنند اسلحه کوچک و سلاح های سبک مازاد، اضافی یا منسوخ و قدیمی از طریق اجرای فرآیند صلح، تجهیز دوباره یا سازمان دادن دوباره نیروهای مسلح و یا سایر نهادهای دولتی به طرزی امن ذخیره، نابود و از بین برده شوند به طریقی که مانع از ورود آنها به بازار غیرقانونی یا جریان یافتن به مناطق مناقشه یا هر مقصد دیگری شوند که به طور کامل با معیارهای مورد توافق برای خویشتنداری سازگار نباشند.» دوسوم کشورها در منطقه دریاچه های بزرگ و شاخ آفریقا این پروتکل را تصویب کرده اند.

در برزیل، قانون اسلحه سال ۲۰۰۳، مالکیت اسلحه را محدود کرد و به اقدام داوطلبانه برای جمع آوری سلاح ها در آن اشاره شد. سال بعد، مرگ های ناشی از سلاح های گرم هشت درصد کاهش یافت(بیش از ۳۲۰۰ زندگی در یک سال نجات داده شد.) این نخستین کاهش مرگ های ناشی از سلاح گرم در ۱۳ سال بود. دولت برزیل از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۴ بیش از نیم میلیون سلاح گرم را جمع آوری و نابود کرد که بیشتر آنها غیرقانونی بودند. برزیل یکی از کشورهای معدود جهان است که نسبت مرگ های ناشی از سلاح گرم در آن بیشتر از تلفات حوادث رانندگی، به ویژه بین جوانان است. دولت برزیل برای رسیدگی به این مشکل در سال ۲۰۰۵ همه پرسی ای انجام داد که می بایست فروش سلاح و مهمات را در سطح کشور، به استثنای فروش سلاح به ماموران امنیت عمومی، شرکت های امنیتی خصوصی و باشگاه های ورزشی ممنوع کند. نزدیک به دو سوم رای دهندگان با این طرح مخالفت کردند. بحث های ملی درباره این همه پرسی، شدید بود و بحث درباره اینکه سلاح ها چگونه به فراوانی میزان خشونت در برزیل کمک می کنند، احتمالاً ادامه خواهد یافت.

یونیسف از هزاران کودک وابسته به نیروهای جنگی حمایت کرده تا تجربه های تلخ گذشته را پشت سر بگذارند و با جامعه های خود سازگار شوند. یونیسف در افغانستان برنامه ای را برای نزدیک به چهار هزار سرباز کودک مرخص شده به اجرا درآورد که در آن آنان می توانستند بازگشت به مدرسه، ثبت نام در دوره های آموزش حرفه ای یا انجام فعالیت های درآمدزا را انتخاب کنند. کمیته های محلی ترخیص و سازگاری مجدد تحت حمایت یونیسف در ۱۸ استان به اجرای فعالیت های مربوط به برنامه مستقر در جامعه و محله، از جمله حمایت روانی - اجتماعی برای سربازان کودک مرخص شده و سایر کودکان جنگ زده و در معرض خطر، کمک کردند. در بروندی یونیسف از ترخیص بیش از ۸۰۰ کودک (از ۳۰۰۷ کودک ترخیص شده) در سال ۲۰۰۵ حمایت کرد. در سیرالئون یونیسف به بیش از ۲۸۰۰ کودک جنگ زده، مبارزان سابق و کودکان جدا شده در سال ۲۰۰۵ یاری رساند.

پس از تصویب قوانین اکید علیه اسلحه غیرقانونی، جنایت و آدمکشی رو به کاهش می نهد. در استرالیا اصلاحات قانون اسلحه مصوب سال های دهه ۱۹۹۰ در سال ۲۰۰۴، کاهش های شدید در مرگ های مربوط به سلاح گرم را باعث شد. در کانادا که از سال ۱۹۹۱ در قوانین اسلحه آن اصلاحاتی انجام شده، نسبت قتل های مسلحانه تا سال ۲۰۰۳ تا ۴۶ درصد کاهش یافت. در حالی که تعداد مردان کشته شده با سلاح گرم ۳۷ درصد کمتر شد کشتار مسلحانه زنان ۶۱ درصد کاهش یافت. کاهش قتل های مسلحانه با ۳۶ درصد کاهش در مجموع قتل ها در دوره مشابه همراه بود. در انگلیس در ۱۹۹۷ قوانین مربوط به سلاح های گرم اصلاح شد. تا سال ۲۰۰۳ نسبت قتل های مسلحانه برای مردان در انگلیس و ولز ۳۳ درصد و نسبت زنان کشته شده با سلاح های گرم ۴۸ درصد کاهش یافت.

«پراسادکاریا واسام سفیر» نماینده دائمی سریلانکا در مقر سازمان ملل متحد در نیویورک گفت: این کنفرانس فرصتی برای همه کشورها فراهم می سازد تا تعهدات خود را برای رهایی از تجارت غیرقانونی اسلحه کوچک بررسی کرده و به این منظور طرحی برای اجرای بهتر برنامه اقدام سازمان ملل، که در سال ۲۰۰۱ درباره آن توافق شد، تدوین کنند. با توجه به تمام برنامه های مورد نظر و امضای پروتکل ها هنوز کارهای زیادی باید انجام شود تا جلوی ایجاد فاجعه های نابودکننده بیشتر، به وسیله اسلحه کوچک غیرقانونی گرفته شود.

این کنفرانس ۱۲ روزه که در مقر سازمان ملل برگزار می شود در چهارم جولای به مناسبت روز استقلال آمریکا تعطیل است و به گفته کارشناسان کنفرانس بررسی اسلحه کوچک باید بتواند انگیزه دولت ها را برای دادن کمک فنی و مالی به کشورهای گرفتار به منظور بهبود قوانین و مقررات حاکم بر تجارت این سلاح ها برای جمع آوری، انبار کردن مناسب و یا نابودکردن سلاح های غیرقانونی انباشته شده افزایش دهد. همچنین توجه بین المللی را بر بحث جهانی سالم درباره تفنگ ها و سایر اسلحه های کوچک متمرکز کند و اجازه دهد نظر همه طرف های این مسئله، یعنی حقوق افراد طرفدار داشتن اسلحه و طرفداران کنترل آنها مطرح شود و نیز بهترین شیوه های موجود را بین دولت ها و سازمان های غیردولتی درگیر در مبارزه با تجارت غیرقانونی اسلحه کوچک به وجود آورد.

نگاه

طرح نمایشگرهای شهری در کشور

روح الله نصرتی

اول اردیبهشت ماه سال جاری با حضور مدیرعامل سازمان رفاهی و تفریحی شهرداری همدان پخش آزمایشی اولین تلویزیون شهری همدان آغاز شد، اقدامی که پیش از آن در شهرهایی چون اراک، دماوند، پاکدشت، تنکابن، خمین، باغستان و تعدادی از پارک های تهران اتفاق افتاده بود. البته نوع این سیستم ها با آنچه که در برخی از میادین تهران می بینیم، متفاوت است. اما گذشته از تفاوت در نوع، اندازه، کیفیت و تکنولوژی نمایشگرهای شهری روند آغاز شده از تهران به شهرهای دیگر نیز سرایت کرد و به اصطلاح «تب نمایشگرهای شهری» رفته رفته تمامی کشور را فرا می گیرد. شرکت های تبلیغاتی پیمانکار چنین پروژه هایی که طرف قرارداد شهرداری ها هستند، با نصب تلویزیون های شهری به صرفه اقتصادی می اندیشند در عین حال که از ذکر دلایل فرهنگی، اقتصادی و زیبایی شناسانه خود هم غافل نمی مانند. به اعتقاد آنان طراحی و معماری شهری به تنهایی نمی تواند پاسخگوی نیازهای جامعه شهری باشد، نیازی که از میل به تغییر در ساختار شهرها سرچشمه می گیرد و در یک دهه اخیر شتاب گرفته یعنی آنچه به صورت مشخص در غرب رخ داده و به کشورهای در حال توسعه تسری یافته است.

هر چند چالش بر سر مفاهیمی نظیر «کهنه و نو» یا به بیانی دقیق تر «آنچه که داشته ایم و آنچه که به عاریه می گیریم» یعنی «سنت خودداشته در برابر مدرنیته عمدتاً از نوع وارداتی» همواره وجود داشته و به خصوص پس از مشروطه به آن دامن زده شده است اما با گذشت زمان و فراگیر شدن ابزارهای تبلیغاتی و در دسترس بودن آن برای مردم مقابله با ابزارهای نوین هم کمرنگ تر و سازگاری جامعه بیشتر شده است.

تلویزیون های شهری چیز عجیبی برای مردم نیست. غیر از اندکی شعف اولیه در مورد اندازه و موقعیت آنها که در میادین و مراکز شهری قرار دارند، آنان سالیان زیادی است که جعبه جادو را می شناسند و به لطف این وسیله و از طریق رسانه های تصویری فرهنگ عمومی- یا دست کم آنچه به صلاحدید! فرهنگ عمومی قلمداد می شود- به صورت مساوی و کاملاً عادلانه! در سراسر کشور منتشر می شود. دیگر فرقی بین یک کودک خردسال در دورافتاده ترین روستاهای کشور که به تلویزیون- که دیگر وسیله ای تنها متعلق به طبقه اشراف یا متوسط محسوب نمی شود- دسترسی دارد با بچه هایی که در مراکز استان ها یا پایتخت برنامه ها را تماشا می کنند وجود ندارد و همه به یک اندازه از فواید برنامه ها برخوردارند. خردسال روستایی به اندازه خردسال شهرنشین عموپورنگ را می شناسد و البته به یکسان از تبلیغات خوراکی ها و تولیدات پرزرق و برق بهره مند می شود. با وجود سابقه تلویزیون در ایران- همچنان که اتومبیل، جاده و تابلوهایش سابقه دراز و خونینی دارند- اما هیچ تضمینی وجود ندارد تا به صورت صحیح مورد بهره برداری قرار گیرند. اولین نمایشگر شهری همدان تنها چند روز پس از نصب شاهد فرو ریختن شیشه های اتاقک پایه تلویزیونی توسط افراد ناشناس بود. اتفاقی که شاید می توانست شهرداری را مجاب به توقف پروژه های آینده بکند. حتی مردم هم وقتی که برای تفریح و پیاده روی عصر پنجشنبه ها از چهارراه مقابل لوناپارک گذر می کردند و شاهد شیشه های خرد شده پایه تلویزیون بودند، با عصبانیت تائید می کردند که فرهنگ پایین شهرنشینی تاب تحمل خدمات شهری نوین را ندارد و همان بهتر که چنین خدماتی صورت نگیرد اما خوشبختانه شهرداری همدان عقیده دیگری دارد. آنها استراتژی سخاوتمندانه و دلسوزانه ای را در پیش گرفته اند. یعنی آنقدر وسایل تخریب شده را تعمیر و بازسازی می کنند تا مردم عادت کنند و آن عده از کسانی که مدیرمسئول کانون تبلیغات شهرداری همدان از فرهنگ آنان به «وندالیسم عمومی» یاد می کند، خسته شده و پی کار خود روند.

شهرداری همدان چنین تفکری را وامدار شهردار اسبق خود «محمد بهنامجو» است. کسی که علاقه زیادی به گلکاری در فضای شهری داشت و هر چه می توانست شهر را به گل های زیبا و رنگارنگ می آراست. هر چند در مقابل شاهد از بین رفتن شبانه آنها بود و بودند بسیاری از خانواده ها که گل های کاشته شده شهرداری را شبانه با ریشه اش درآورده و به حیاط منزل خود منتقل می کردند. استدلال شهردار در برابر منتقدینی که فعالیت او را پرهزینه و کم فایده تلقی می کردند، بر پایه برابر دانستن حیاط منازل با فضای شهری بود و البته تاکید می کرد: «آنقدر گل می کاریم تا چشم مردم از دیدنش سیر شده و دیگر گل ها را نکنند.» این تفکر به سایر بخش ها و سازمان های مستقر در همدان سرایت کرد. به عنوان مثال در جریان احداث و افتتاح ساختمان جدید پایانه برون شهری همدان که اولین پایانه تمام الکترونیک کشور محسوب می شود، زمانی که قرار شد تا از درهای ورودی الکترونیکی استفاده شود، استاندار وقت در برابر احتمال خرابی درها و سایر تاسیسات الکترونیکی که برای اولین بار در چنین مراکزی مورد استفاده قرار می گرفت، با تاسی به استدلال شهردار فقید گفت: آنقدر درست می کنیم و آنقدر خراب می کنند تا به آنها عادت کنند و فرهنگ استفاده اش جا افتد. در واقع علت محبوبیت منحصر به فرد «محمد بهنامجو» علاوه بر خصلت جمعی ایرانیان که با مرگ افراد متوجه جایگاه واقعی و البته حالا دیگر کمی اغراق آمیز آنان می شوند در فعالیت ها و مهم تر از جرات، پشتکار فوق العاده و علاقه دلسوزانه ای که به عمران و آبادانی شهر داشت، پیشقدم شدن او در راه عملی و نه شعاری فرهنگ سازی عمومی بود. اگر غلامحسین کرباسچی در تهران این شانس را داشته است تا به سبب خدمات و همچنین جریان دادگاهش فعالیت های شهری پس از دوران مسئولیتش نیز به نامش ثبت شود! محمد بهنامجو در همدان حتی دهه ای پس از مرگ نابهنگامش همچنان معمار بزرگ و البته مظلوم شهر قلمداد می شود. امروز با اطمینان می توان از «میراث بهنامجو» نه تنها برای همدان بلکه در گستره ای وسیع تر برای تمامی شهرها حرف زد.